

'BELGISCHE AARDAPPELVERWERKENDE INDUSTRIE BIJ DE EUROPESE TOP: 3 MILJOEN TON AARDAPPELEN VERWERKT IN 2010', KOPT HET PERSBERICHT VAN BELGAPOM TROTS.

Aardappelindustrie ingepakt door België

BELGIË staat bekend als het land van de patat, maar maakt dat nu ook in tonnen verwerkte aardappelen en geproduceerde frites waar. De Belgische aardappelverwerkende industrie kende de voorbije decennia een spectaculaire groei. Waar in 1990 nog 500.000 ton aardappelen werd verwerkt, overschrijdt België dit jaar de 3 miljoen ton aardappelen. Zo'n 60 procent gaat naar de fritesindustrie. Nederland, Duitsland en België zijn nu allemaal '3 miljoeners'.

Romain Cools, algemeen secretaris van Belgapom, geeft een aantal redenen voor de sterke opmars van de aardappelverwerkende sector in België. De laatste decennia zijn naast de traditionele bedrijven flink wat nieuwe verwerkende bedrijven op de Belgische markt gekomen. Bedrijven met moderne technologie die efficiënt werken en oog hebben voor milieuwetgeving. Deze bedrijven kunnen grote volumes verwerken.

Tweede reden is de opkomst van de aardappelteelt in Wallonië. Het areaal is in korte tijd gegroeid van 60.000 naar 80.000 hectare. Enerzijds omdat er in Vlaanderen geen grond vrij is, maar vooral omdat de bietenteelt is teruggeschroefd als gevolg van EU-beleid. Daarvoor komen nu aardappelen in de plaats.

Behalve uit Wallonië vinden ook steeds meer aardappelen uit Noord-Frankrijk hun weg naar Belgische verwerkers. Als exporterend land heeft België geprofiteerd van een gunstige wisselkoers en dito vrachtkosten. Koppel dat aan een sterke focus op kwaliteit in de hele keten en er zijn afdoende verklaringen waarom België als aardappelverwerkende industrie in opkomst is. Cools: „Maar die extra verwerkingscapaciteit verplicht de sector ook tot groeien. Dat kan een valkuil zijn. Maar onmiskenbaar is het een feit dat de Vlaamse ondernemers groots ondernemerschap hebben getoond door in een verzadigde markt te groeien.”

Lage Belgische notering

Romain Cools van Belgapom over het hoe en waarom van de lage Belgapom-notering.

1. Het gaat alleen om Bintje (in Nederland ook andere rassen.)
2. 35 mm; in Nederland 40 mm op.
3. fritesgeschikt (dus niet voor handel).
4. Meest genoteerde prijs voor aardappelen voor de Belgische industrie. Het volume vrije aardappelen – zeker Bintje – is veel groter dan het volume in Nederland.
5. In Nederland is er ook een tarappremie inbegrepen, dit is in België niet het geval.

Ook speelt mee dat er in Nederland geen enkele interprofessionele notering meer is voor het hele land. Ook Duitsland heeft geen notering voor de vrije markt voor fritesaardappelen. De Belgapom-notering is van toepassing op België en houdt geen rekening met aankopen in het buitenland.

Complimenten uit Nederland

Vanuit de Nederlandse industrie zijn ook welgemeende complimenten te horen voor het Belgisch ondernemerschap. „Ze hebben op knappe wijze de kansen gegrepen”, zegt Cees Rozendaal van Farm Frites. Hij herkent de punten van Cools, maar voegt er wel aan toe: „De Belgische teler kan vaak door zijn grootschaligheid efficiënter produceren dan de Nederlandse teler. Naast de opmars van het volume, zien we dat ook geïnvesteerd is in moderne bewaring en mechanisatie, waarmee ook de kwaliteit in de bewaring is verbeterd.”

Een ander groot verschil met de Nederlandse markt is volgens Farm Frites dat de Belgische markt vooral Bintje-georiënteerd is, waar Nederland meerdere rassen promoot. Volgens Rozendaal

FOTO: SA PINGUINLUTOSA FOODS

heeft Farm Frites de focus nu niet gericht op België. „We hebben een verantwoordelijkheid naar alle telers in het gebied België, Nederland, Noord-Frankrijk en Duitsland. Wel zijn de Belgische fabrieken van Farm Frites in Lommel en Sint Truiden ook meegegroeid. En er is veel in België geïnvesteerd, waardoor ongeveer de laatste tien jaar 20 procent meer grondstof wordt verwerkt. Ik waarschuw echter wel om wakker te blijven in Nederland. België heeft veel capaciteit naar zich toegetrokken. Als er normale oogsten zijn, zal dat een sterke negatieve invloed op de prijs hebben.”

Gaan aardappelen groente achterna?

Ook collega Han van den Hoek, inkoopdirecteur bij McCain, feliciteert België. „Knap. Ze hebben risicovol ondernemer-

Aardappelverwerking bij het Belgische SA Pinguin Lutosa Foods in Leuze-en-Hainaut.

JACOB VAN DEN BORNE IS TELER OP DE BELGISCHE GRENS. WAT MERKT HIJ VAN HET **VERANDERENDE KRACHTENVELD?**

‘Schandalig lage prijzen’

Op de vraag of België het zo goed doet of Nederland zo slecht, antwoordt Jacob van den Borne: „Ik denk dat België een geweldige inhaalslag heeft gemaakt. Ze hebben nieuwe hightech fabrieken neergezet waar ze heel efficiënt werken. Nederland heeft veel oudere fabrieken en hebben in die zin de slag gemist. Een aantal van die nieuwe fabrieken staat in Wallonië. Dankzij subsidies op arbeidsvoorziening kunnen die fabrieken ook nog eens goedkoper worden gebouwd.”

Het gaat de aardappelteler te ver om te stellen dat de Nederlandse verwerkers de slag aan het missen zijn. Maar hij constateert tegelijkertijd dat je wel kunt zeggen dat de gevestigde orde het lastig heeft om de nieuwe garde bij te benen. „Al lopen de nieuwe partijen ook wel een groot risico, omdat ze hun eigen markt

FOTO: FOTOBURO BERT JANSEN

PROFIEL

Naam: Jacob van den Borne (29). **Woonplaats:** Reusel (N.-Br.). **Bedrijf:** samen met broer Jan 400 ha akkerbouw op zand, met fritesaardappelen als hoofdgewas.

moeten creëren. De totale markt aan frites groeit niet.”

De familie Van den Borne teelt 80 procent van het aanbod in België en 20 procent in Nederland. Ze leveren alles aan Farm Frites, dus in die zin kun je niet zeggen dat Nederland of België het beter of slechter doet. Van den Borne: „We zien wel dat er heel veel extra aanbod aan aardappelen vanuit

België op de markt is gekomen. Tegen schandalig lage prijzen. De noteringen doen in België €5 minder dan in Nederland. Er is overcapaciteit. Ik hoor zelfs geruchten dat telers in België niet de noteringen bepalen, maar de fabrikanten prijszettend zijn. Maar ik kan dat niet bewijzen. Nederland is zo vol, qua aanbod kun je daar nauwelijks groeien.”

schap getoond. Het is te makkelijk om dat alleen op te hangen aan het krijgen van subsidies.” Volgens Van den Hoek moet het voor Nederland een wake up call zijn. „België heeft zo’n beetje de hele groentemarkt van de Benelux naar zich toegetrokken. Iets soortgelijks dreigt ook voor de aardappelverwerkende wereld. Als industrie moeten we oppassen dat de sector - telers en verwerkers - niet naar Noord-Frankrijk en België trekt.”

Van den Hoek maakt zich met name zorgen als de valutakoersen en transportkosten zich tegen Europa keren en export lastiger wordt. „Dan komen al die aardappelen op onze markt. Dat zal prijsdruk geven. Dat is een gevaar voor onze industrie. Op dit moment past de Nederlandse aardappelmarkt bescheidenheid.”

Over eventuele oplossingen zegt hij:

„We moeten in Nederland sterk letten op onze kostprijs en vooral met innovaties komen. Daar ligt toch traditioneel de kracht van Nederland. Maar inderdaad, het is wel alle hens aan dek.”

WK-bid goed voorbeeld

Cools blijft een gentleman door te stellen dat de Nederlandse verwerkende industrie het niet heeft laten liggen. Hij kijkt breder. „Er zijn vier grote fritesbedrijven bij jullie actief, maar die werken allemaal internationaal. Farm Frites, McCain en Lamb Weston zitten net zo goed in België. Aviko heeft hier ook recentelijk een fabriek overgenomen. Je moet niet meer in landen denken, maar in regio’s. Ons WK-bid was ook samen, toch? Nederland zit denk ik aan de grenzen van de groei, en het verschuift naar België.”

Wat wel anders is, aldus Cools, is dat er in Nederland nog maar een paar verwerkende bedrijven zijn. „In België heb je meer familiale groeiondernemingen. De focus in Nederland is gericht op een klein aantal segmenten, terwijl in België diverse nieuwe markten worden gezocht. Misschien zit er daarom meer groei in België.”

Qua ondernemerschap wijst Cools ook nog op de pilots die nu in België lopen, waarin verse groenten en aardappelen samen met de trein naar Noord-Italië worden vervoerd. „Zo wordt nadrukkelijk gewerkt aan duurzaamheid in de sector.” Allemaal goed nieuws voor de Belgische boer, want volgens de Belgische Boerenbond verdient de boer van alle gewassen nu het meest aan aardappelen.

Ronald Buitenhuis